

مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران
معاونت مطالعات و برنامه‌ریزی امور زیرساخت و طرح جامع

درخواست ارائه پیشنهاد پژوهشی (RFP)

تدوین ضوابط طراحی مجتمع‌های مسکونی با رویکرد شهر دوستدار کودک

مدیریت مطالعات و برنامه‌ریزی امور معماری و شهرسازی

شهریور ۱۳۹۷

عنوان پروژه: تدوین ضوابط طراحی مجتمع‌های مسکونی با رویکرد شهر دوستدار کودک

۱- بیان و تشریح مسأله

کودکان از اهمیت ویژه‌ای در میان گروه‌های سنی برخوردارند و بزرگترین ثروت هر کشور محسوب می‌شوند و تردیدی نیست که سرمایه‌گذاری در راه رفاه، تعلیم و تربیت آنان از سرمایه‌گذاری در هر رشته دیگر سودمندتر است. همانطور که می‌دانیم آغاز پرورش بسیاری از توانایی‌های انسان در دوران کودکی است و لازمه رشد سالم کودک، علاوه بر توسعه یادگیری از طریق آموزش صحیح، ایجاد زمینه‌هایی در جهت تعامل با محیط می‌باشد. چرا که محیط زندگی فرد در این دوران بر شکل‌گیری شاکله وجودی و رشد جسمی و روانی او تأثیر قطعی دارد.

از سوی دیگر با گسترش موج شهرنشینی در دنیا و افزونی جمعیت، کودکان در تحولات مدرن شهری نادیده گرفته شده‌اند و لزوم توجه به آن‌ها در شهرها بیش از پیش احساس می‌شود.

با توجه به اینکه در سال ۱۳۸۸ شورای اسلامی شهر تهران مصوبه‌ای با عنوان «شهر دوستدار کودک» تهیه و به شهرداری تهران ابلاغ نمودند و پس از آن در راستای پیشبرد این مصوبه، آیین نامه اجرایی مصوبه مذکور توسط معاونت امور اجتماعی و فرهنگی تهیه و از سوی شهردار محترم به معاونت‌های مربوطه ابلاغ گردید که طبق آن معاونت شهرسازی و معماری دبیری کارگروه "مناسب‌سازی فضاهای شهری شهر دوستدار کودک" را عهده‌دار گردیده است و از جمله اقداماتی که در راستای مصوبه فوق‌الذکر ملزم به انجام آن گردیده است تامین امنیت در مجتمع‌های مسکونی می‌باشد.

لذا با عنایت به وظایف محوله هدف از انجام این طرح جست و جوی چارچوبی منعطف برای تبیین چگونگی تعامل کودک با مکان در محیط‌های مسکونی و طراحی فضای مناسب بازی برای آنها می‌باشد. پرسش اساسی این است که برای «ارتقای تعامل کودک با مکان در فضای باز مسکونی»، با چه چارچوبی مولفه‌های محیط کالبدی (عینی) و محیط روانشناختی (ذهنی) در تعادل قرار می‌گیرند؟

برای پاسخ به این پرسش در نظر است با مطالعه و شناخت کودکان و رفتار تعاملی آنها، مفاهیم و نظریه‌های مرتبط و پژوهش‌های مکان پس از بررسی نمونه‌های موجود، ضوابطی جامع و کامل جهت طراحی فضای مناسب بازی کودکان در مجتمع‌های مسکونی تهیه و راه کارهایی نیز در جهت اجرایی شدن آن‌ها ارائه شود.

۲- اهداف

هدف اصلی طرح "تهیه دستورالعمل طراحی مجتمع‌های مسکونی با رویکرد دوستدار کودک (شامل فضاهای داخلی و باز مجتمع و فضاهای مخصوص کودکان)" با توجه به شرح وظایف اداره کل معماری و ساختمان معاونت شهرسازی و معماری است. هدف جانبی این مطالعات آموزش متولیان از طریق برگزاری دوره‌های آموزشی رعایت استانداردهای طراحی و ایمنی فضای بازی برای کاربران کنترل نقشه و صدور پروانه مناطق و مسئولین کنترل نقشه دفاتر می‌باشد.

۳- پیشینه عمومی

در زمینه عنوان این طرح، دیدگاهها و رویکردهای متنوعی وجود دارد که معتبرترین آنها «شهر دوستدار کودک» است که برای اولین بار در دهه ۹۰ توسط یونیسف یا همان صندوق حمایت از کودکان ارائه شد. بر این اساس مطابق با بسیاری از اصول پیمان نامه حقوق کودک که دولت ایران در سال ۱۳۷۲ به آن پیوسته است، دولت‌ها باید تمامی تلاش خود را برای فراهم کردن فضای رشد و بالندگی کودکان به کار گیرند.

در سال ۱۳۸۸ شورای اسلامی شهر تهران مصوبه‌ای با عنوان «شهر دوستدار کودک» تهیه و به شهرداری تهران ابلاغ نمود و پس از آن در راستای پیشبرد این مصوبه، آیین نامه اجرایی مصوبه مذکور توسط معاونت امور اجتماعی و فرهنگی تهیه و از سوی شهردار محترم به معاونت‌های مربوطه ابلاغ گردید.

از دیگر موارد تهیه شده در این زمینه می‌توان به شیوه نامه مناسب سازی تهیه شده توسط معاونت شهرسازی و معماری اشاره نمود که ضمن ارائه ضوابط در خصوص مناسب سازی فضاهای عمومی از جمله ساختمان‌ها، دارای چک لیست‌های نظارتی نیز در این خصوص می‌باشد. این شیوه نامه در سال ۱۳۹۵ به کلیه مناطق و معاونت‌های مربوطه ابلاغ شده است.

۴- قلمرو سازمانی، مکانی و زمانی (حداکثر ۵۰ کلمه)

- قلمرو سازمانی معاونت معماری و شهرسازی شهرداری تهران
- قلمرو مکانی در سطح مناطق ۲۲ گانه شهر تهران
- قلمرو زمانی مطالعات ۸ ماه

۵- رئوس شرح خدمات

- کلیات تحقیق (روش شناسی، مبانی نظری و تجارب جهانی مرتبط با طراحی مجتمع‌های مسکونی با رویکرد شهر دوستدار کودک)
- راهنمای طراحی (ضوابط و دستورالعمل‌ها) مجتمع‌های مسکونی با رویکرد دوستدار کودک (شامل فضاهای داخلی و باز مجتمع و فضاهای بازی مخصوص کودکان)
- تدوین محتوای آموزشی و درسنامه آموزشی (جهت تدریس رعایت استانداردهای طراحی و ایمنی فضای بازی برای کاربران کنترل نقشه و صدور پروانه مناطق و مسئولین کنترل نقشه دفاتر)

۶- خروجی‌های مورد انتظار و کاربست (حداکثر ۱۰۰ کلمه)

خروجی‌ها شامل:

- راهنمای طراحی مجتمع‌های مسکونی با رویکرد دوستدار کودک (شامل فضاهای داخلی و باز مجتمع و فضاهای بازی مخصوص کودکان)
- درسنامه آموزشی و برگزاری کارگاه آموزشی برای مخاطبان شامل کاربران کنترل نقشه و صدور پروانه مناطق و مسئولین کنترل نقشه دفاتر
- پیش‌نویس اسناد قانونی و همچنین ضوابط منطبق بر مقررات ملی ساختمان جهت ارائه به دفتر مقررات ملی . کنترل ساختمان (وزارت راه و شهرسازی)

۷- مراحل و مدت زمان انجام پروژه

مراحل و مدت زمان انجام پروژه به شرح زیر است:

مرحله	مدت زمان انجام مرحله (ماه)	وزن هر مرحله نسبت به کل پروژه (درصد)
بخش اول : مطالعات آغازین ، روش‌شناسی انجام کار و پیشینه نظری موضوع	۲	۲۰
بخش دوم : ارائه ضوابط و دستورالعمل	۲	۴۰
بخش سوم : ارائه درسنامه آموزشی و برگزاری دوره‌ی آموزشی	۴	۳۰
مجموع	۸	۱۰۰

۸- حداقل تخصص‌ها و تجربیات مورد انتظار (حداکثر ۱۰۰ کلمه)

- معمار با مدرک فوق لیسانس یا بالاتر
- شهرساز(طراحی شهری) با مدرک فوق لیسانس یا بالاتر
- روانشناس کودک با مدرک فوق لیسانس یا بالاتر
- کارشناس آموزش جهت تدوین درسامه آموزشی
- کارشناس حقوق و ضوابط شهری
- کارشناس گرافیک در راستای تنظیم کتابچه های آموزشی

۹- برآورد قیمت

برآورد کارشناسی اولیه جهت انجام این پروژه حدود پانصد و ده میلیون ریال می‌باشد.

ردیف	نوع تخصص	مدرک تحصیلی	تعداد	مسئولیت در پروژه	حجم فعالیت (نفر ساعت)	هزینه واحد (ریال)	هزینه کل (ریال)
۱	معماری	دکتری	۱	مدیرمطالعات	۲۰۰	۴۰۰,۰۰۰	۸۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰
۲	معماری	کارشناسی ارشد	۱	کارشناس مطالعات معماری	۲۰۰	۲۳۰,۰۰۰	۴۶,۰۰۰,۰۰۰,۰۰
۳	شهرسازی (طراحی شهری)	کارشناسی ارشد	۱	کارشناس مطالعات	۴۰۰	۲۳۰,۰۰۰	۱۶۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰
۴	روانشناس کودک	کارشناسی ارشد	۱	مسئول مطالعات مرتبط با روانشناسی کودک	۲۰۰	۲۳۰,۰۰۰	۴۶,۰۰۰,۰۰۰,۰۰
۵	کارشناس گرافیک	کارشناسی	۱	مسئول طراحی و تهیه کتابچه آموزشی	۲۰۰	۱۹۰,۰۰۰	۳۸,۰۰۰,۰۰۰,۰۰
۶	آموزش	کارشناسی ارشد	۱	کارشناس آموزش	۲۰۰	۲۳۰,۰۰۰	۴۶,۰۰۰,۰۰۰,۰۰
۷	حقوق و ضوابط شهری	کارشناسی ارشد	۱	کارشناس حقوق و ضوابط شهری	۲۰۰	۲۳۰,۰۰۰	۴۶,۰۰۰,۰۰۰,۰۰
	جمع کل هزینه کارشناسی						۴۶۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰
	جمع هزینه بالاسری شامل بیمه و مالیات و سایر هزینه‌ها (۲۵ درصد هزینه کارشناسی)						۱۱۵,۵۰۰,۰۰۰,۰۰
	جمع هزینه پروژه (کارشناسی و بالاسری)						۵۷۷,۵۰۰,۰۰۰,۰۰